

"ОРГТЕХНИКА" АД - СИЛИСТРА

ДОКЛАД

за дейността на "Оргтехника" АД, гр. Силистра
за 2017 година

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

Завод „Оргтехника“ е организиран и започва своята дейност в началото на 1964 година на територията на бившето Военно-свързочно училище в гр. Силистра в изпълнение на постановление на МС № 918 от 28.12.1963 година. Предприятието е държавно до 21.04.1997 г., когато е преобразувано в акционерно дружество с над 50 на сто частна собственост, а от месец май 1999 г. капиталът е 100 % частен.

Основният капитал на дружеството е разпределен в 255 381 акции с номинал 1.00 лв. всяка една. Към датата на приключване на отчета акционерното участие е следното:

"Оргтехинвест" АД, гр. Силистра	82637 акции	32.36 %
"Оргимпекс" АД, гр. София	96884 акции	37.94 %
Инвестиционно д-во "Златен лев" АД	44830 акции	17.55 %
Други юридически лица 4 броя	2892 акции	1.13 %
Индивидуални акционери	28 138 акции	11.02 %

Общият брой на акционерите към 31.05.2017 г. е 1992 физически и седем юридически лица. Няма информация за извършени покупки-продажби през периода до изготвяне на отчета, но обикновено те са незначителни. Дружеството има едностепенна структура на управление - тричленен съвет на директорите. Председател на СД и изпълнителен директор е инж. Върбан Върбанов.

Информация за членовете на съвета на директорите (чл. 247, ал. 2 от ТЗ).

1. Брутни възнаграждения, начислени през 2017 г., на членовете на съвета на директорите:

- Върбан Георгиев Върбанов	-- 74 151 лв.
- Румен Василев Райчев	- 29 676 лв.
- Бенчо Георгиев Бенчев	- 29 676 лв.
Общо	133 503 лв.

2. Притежавани акции от членовете на съвета на директорите:

	Брой кции	% от капитала
"Оргтехинвест" АД, гр Силистра	82 637	32.36
представявано от Върбан Георгиев Върбанов	70	0.027
"Оргимпекс" АД, гр. София	96 884	37.94
представявано от Румен Василев Райчев	40	0.016
Бенчо Георгиев Бенчев	13	0.005

През 2017 г. членовете на съвета не са придобивали или прехвърляли акции на дружеството.

3. Членовете на съвета на директорите нямат специални права и могат да придобиват акции и облигации на дружеството по общия ред.

4. Участие на членовете на съвета на директорите в други дружества:

- Върбан Георгиев Върбанов: председател на съвета на директорите "Оргтехинвест" АД, гр. Силистра – не притежава повече от 25 на сто от капитала на дружеството;

- Румен Василев Райчев: изпълнителен директор на "Оргимпекс" АД, гр. София – притежава 37.5 на сто от капитала на дружеството.

- Бенчо Георгиев Бенчев - акционер в "Оргимпекс" АД, гр. София -- не притежава повече от 25 на сто от капитала на дружеството.

5. Никой от членовете на съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност (чл. 240б от ТЗ).

Няма придобивни правни очаквания в полза на дружеството. Има ограничения върху правото на собственост на дълготрайни активи, заложили като обезпечения по финансов кредит с балансова стойност 44 х.лв. Няма предявени претенции от граждани за възстановяване на собственост върху недвижим имот на дружеството.

През над половинвековната си история предприятието е произвеждало джобни и настолни калкулатори, копировайна техника, микропроцесорни системи и компютри, голи и наредени печатни платки, специална продукция и др. От началото на 80-те години започва производството на устройства за регистриране продажбите на стоки и услуги в търговията, транспорта, туризма и др. – електронно-регистриращи касови апарати, които вече три десетилетия са основен предмет на дейност на дружеството.

Предприятието има следните специфични особености:

1. Относително висока самостоятелност: монтиране на печатни платки, механична обработка, производство на пластмасови детайли и инструментална екипировка.
2. Разположено е в приспособени сгради на бивше военно-свързочно училище, което усложнява комуникациите, удължава технологичния път и води до оскъпяване на продукцията.
3. Голяма номенклатура на ползваните суровини, материали и полуфабрикати.
4. Износът е предимно за Гърция, Румъния и Чехия, по-малък дял имат пазарите в Беларус, Молдова и Малта. На вътрешния пазар продукцията се реализира чрез мрежа от независими дистрибутори.

Основен предмет на дейност са електронно-регистриращи касови апарати с финансова памет (ЕКАФП) и сродни фискални устройства – над 10 модификации с различен дизайн и габарити. През отчетния период формираха над 90 на сто от производството и износа. Освен завършени изделия се изнасят и възли за касови апарати – комплекти корпусни детайли.

II. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО

1. Производствена програма и реализация на продукцията.

В началото на годината ръководството прие бизнес-програма за производство и реализация на стойност 4 200 х.лв. Конюнктурата на основните пазари изглеждаше по-оптимистична спрямо 2016 г. и разчетите сочеха, че с изпълнението и дружеството ще приключи годината с печалба над 100 х.лв. при същата численост на персонала и слаб ръст на средната работна заплата.

През 2017 година е произведена продукция на стойност 3 550 х. лв., което е с 29 на сто над постигнатото през предходната, но с 15 на сто под планираното. Основните причини за недостигане на планирания обем са: намаление на поръчките от най-големия гръцки партньор, който вече предлага на пазара и китайски касови апарати; намаление на поръчките за Румъния в края на годината в очакване на нова наредба, налагаща подмяна на наличните модели; слаба есенна кампания в Чехия, при което новите поръчки бяха отложени за неопределено време. Проблеми с изработването на инструментална екипировка значително забавиха внедряването на нов перспективен модел, чието производство се отложи за настоящата година. Има малък спад в продажбите за Румъния (с 449 бр. КА) и Гърция (с 404 бр. КА), докато прогнозите в началото на годината бяха за ръстове от порядъка на хиляда каси. В България и на останалите чуждестранни пазари търсенето беше на нивото на 2016 г., но те заедно формират около 1/10 от обема на продукцията и не оказват съществено влияние върху крайните резултати. Мощностите не бяха равномерно натоварвани и се използваха не повече от 70 на сто с изключение на първите три месеца, когато приключи кампанията в Чехия.

Върху стойността на произведената/реализираната продукция се отразиха негативно ниските цени за клиенти и дистрибутори в страната при наситен пазар с този клас техника, както и ограничените възможности за повишаване на договорените относително ниски износни цени.

Структурата на реализацията беше 98 към 2 в полза на износа. За сравнение през 2005 г. относителният дял на износа в общата реализация е бил 38 %, през 2009 г. достигна 79 %, а през 2013 – 93 %, което говори за постоянно намаляващо търсене на касова и сродна техника в страната (с изключение на административно наложените акции в края на 2011 и началото на 2012 г.) в условията на силна конкуренция с местните производители.

Произведени бяха общо 20 409 касови апарата, което е с 2 938 броя повече от предходната година, като ръстът е изцяло от изпълнени поръчки за Чехия.. Съотношението между малогабаритните и по-евтини машини и тези от по-висок клас е в полза на първите, които се реализират основно на румънския пазар и са нискорентабилни.

Посочените проблеми са симптоматични и имат над петгодишна давност като изходът е в ускореното внедряване на нови модели касови апарати и навлизане на нови пазари с по-добри цени. В тази посока първите стъпки бяха пробива на пазара в Чехия в края на 2016 година, първите поръчки на комплекти от възли и детайли за касови апарати към Беларус и подготовката на нови модели за Румъния.

2. Трудови ресурси.

Числеността на персонала в дружеството на 1.01.2017 г. беше 78 бр., а в края на годината в дружеството работеха 87 човека по трудово или служебно правоотношение. С изключение на първото тримесечие, през останалата част от годината пряко заетият в производството персонал беше натоварен под обичайното, но не беше пристъпено към съкращения на работни места.

Увеличението на общата численост е в някои професии основни работници, които в пикови моменти се явяват тесни места, и от сключване на трудови договори с определени специалисти на намален работен ден. Нивото на производство и реализация, макар и относително равномерно, трудно обезпечаваше изплащането на договорните заплати, които все пак се получаваха редовно, но за сметка на допълнителни продажби на ДМА и наличния финансов ресурс. Средномесечната работна заплата в дружеството беше 636 лв. – с 6 на сто по-висока от предходната въпреки увеличението в нископлатените професии вследствие промяната на минималната работна заплата за страната. Измененията по категории персонал са посочени в следната таблица :

№ по ред	Категория персонал	Списъчен брой към:		Разлика
		01.01	31.12	
1.	Ръководни служители, вкл. изп. директор	10	10	0
2.	Специалисти	16	20	4
3.	Помощен персонал и охрана	7	12	5
4.	Работници и помощен персонал	45	45	0
4.1	основни работници	34	36	2
4.2	Спомагателни работници, в т.ч. ОТКК	11	9	-2
	ВСИЧКО	78	87	9

Средносписъчният брой на персонала за годината беше 86 работници и служители - със 7 повече от предходната 2016 г. Текущите месечни заплати и аванси се изплащаха в регламентирания срок – независимо от финансовите затруднения, в които периодично е изпадало дружеството, този принцип се спазва неизменно и без изключения от 1993 година.

III. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ

Финансовият отчет на "Оргтехника" АД към 31.12.2017 г. е изготвен съгласно основните принципи и изисквания на ЗС и МСФО и другите нормативни документи, регламентиращи стопанската дейност в България. Годишният финансов отчет съдържа следните основни елементи: Отчет за финансовото състояние, Отчет за всеобхватния доход, Отчет за паричните потоци и Отчет за собствения капитал към 31.12.2017 г., Приложения.

А. Основните аспекти на финансово-счетоводния анализ отразяват:

1. Придобиване, отчитане, амортизация и преоценка на ДА:

- заприхождават се по цена на придобиване, завишена с разходите по доставка и монтаж;
- прилаган е линеен метод на амортизация на ДА на база полезния живот на активите.

2. Краткотрайните активи и пасиви се оценяват в съответствие с прилаганата счетоводна политика. Към 31.12 всички валутни сметки, вземания и задължения са преоценени по курса на БНБ.

3. Разходите са отчетени като разходи за дейността по икономически елементи (материали, външни услуги, амортизации, възнаграждения, осигуровки, финансови и извънредни разходи).

4. Приходите са отчетени като приходи от дейността (от продажби на продукция, услуги, от финансови приходи и други).

5. Финансовият резултат е формиран след приключване на с/ка 123 "Печалби и загуби".

Б. Отчетът за финансовото състояние към 31.12.2017 г. показва следните обобщени данни:

№ по ред	А К Т И В (х.лв.)	31. 12. 2016 г.	31. 12. 2017 г.	Разлика
А.	Записан но невнесен капитал	0	0	0
Б.	Нетекущи (дълготрайни) активи	1234	1087	-147
Г.	Нематериални активи	2	0	-2
Д.	Дълготрайни материални активи	1007	922	-85
Е.	Дългосрочни финансови активи	0	0	0
Ж.	Отсрочени данъци	225	165	-60
З.	Текущи (краткотрайни) активи	2233	2032	-201
И.	Материални запаси	1438	1577	139

II.	Вземания	501	413	-88
III.	Инвестиции	0	0	0
IV.	Парични средства	294	42	-252
I.	Разходи за бъдещи периоди	2	3	1
	Сума на актива	3469	3122	-347
№	П А С И В (х.лв.)	2016 г.	2017 г.	Разлика
A.	Собствен капитал	2296	2274	-22
I.	Записан капитал	298	298	0
II.	Премии от емисии	0	0	0
III.	Резерв от последващи оценки	214	214	0
IV.	Резерви	2393	1722	-671
V.	Натрупана печалба/загуба от минали години	0	0	0
VI.	Текуща печалба (загуба)	-609	40	649
B.	Провизии и сходни задължения	92	68	-24
B.	Задължения	1081	780	-301
I.	Финансирания и приходи за бъдещи периоди	0	0	0
	Сума на пасива	3469	3122	-347

Анализът на отчета за финансовото състояние показва, че през отчетния период:

1. Балансовата стойност на дълготрайните материални активи е намалена с 85 х.лв. основно от начислено изхабяване на машини, оборудване и съоръжения, а също и от продажби на земи и ненужни основни средства, като към 31.12 МС са за 109 х.лв., т.е. по-голямата част от тях са физически и морално амортизирани.

2. Спрямо предходната година стойността на краткотрайните активи е по-малка с 201 х.лв., дължашо се изцяло на значително намалените парични средства вследствие погасяване на част от натрупани през предходни периоди задължения към основните доставчици. Тревожно е състоянието на материалните запаси въпреки направената частична и пълна обезценка на част от тях в края на предходната година. Прекалено големи са наличностите от материали и суровини, чието ниво към 31.12.2017 г. стойностно надхвърля тримесечната необходимост от материали, а същевременно повечето от тях, макар и физически годни и добре съхранявани, са отпаднали от производството и всъщност представляват замразени финансови средства. В дружеството е въведена система за стимулиране продажбата на залежали суровини и материали, но голяма част от тях са специфични и имат относително тясна пазарна ниша.

3. В края на годината се получи натрупване на нереализирана продукция значително над нормалното като основните причини за това са следните: бяха намалени доставките за гръцки партньор поради проблеми с плащанията и за компенсация бяха произведени авансово касови апарати за Румъния. Същевременно в последните два месеца търсенето в северната ни съседка беше под обичайното, но до края на м. февруари т.г. натрупаните близо 2000 апарата бяха реализирани и наличностите в склада за готова продукция бяха сведени до обичайните.

4. През годината собственият капитал на дружеството се изменя както следва:

а/ записаният капитал остава непроменен;

б/ резервите са намалени с 671 х.лв. - от порядъка на загубата за предходната година;

в/ Крайният финансов резултат е печалба 40 х.лв., която, макар и минимална, е първи положителен резултат след 2008 г.

5. Текущите задължения на дружеството са намалени с 301 х.лв., но все още надвишават общата стойност на вземанията и наличния паричен ресурс, т.е. ликвидността, макар и леко подобрена спрямо предходната година, все още е отрицателна. Задълженията по банкови кредити са на същото ниво, а тези към основните доставчици са спаднали с над 100 х.лв. Към общественото осигуряване, ЗОК и бюджета дружеството изпълняваше задълженията си през цялата година в регламентиранияте срокове.

Б. Анализ на отчета за всеобхватния доход. Отчетът за всеобхватния доход за периода, съпоставен с този към предходната 2016 година, разкрива следната картина:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Предходна година	Текуща година	Разлика
1.	Намаление на запасите от продукция и НП	333	0	-333
2.	Разходи за суровини, материали и външни услуги	2287	2646	359
3.	Разходи за персонала	746	939	193
4.	Разходи за амортизация и обезценка	145	94	-51
5.	Други разходи	507	109	-398
	Общо разходи за оперативна дейност	4018	3788	-230
6.	Разходи за обезценка на финансови активи	0	0	0
7.	Разходи за лихви и други финансови разходи	64	72	8
	Общо финансови разходи	64	72	8
8.	Печалба от обичайна дейност	0	47	47
9.	Извънредни разходи	0	0	0
	Общо разходи	4082	3860	-222
10.	Счетоводна печалба	0	47	47
12.	Данъци, алтернативни на корпоративния данък	-65	7	65
	Всичко	4017	3907	-110

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Предходна година	Текуща година	Разлика
1.	Нетни приходи от продажби	2977	3511	534
	в т.ч.: продукция и услуги	2977	3511	534
2.	Увеличение на запасите от продукция и НП	0	180	180
3.	Разходи за придобиване на активи по стоп. начин	0	0	0
4.	Други приходи	414	188	-226
	Общо приходи от оперативна дейност	3391	3879	488
5.	Приходи от участия	0	0	0
6.	Приходи от други инвестиции и заеми	0	0	0
7.	Други лихви и финансови приходи	17	28	11
	Общо финансови приходи	17	28	11
8.	Загуба от обичайна дейност	674	0	-674
9.	Извънредни приходи	0	0	0
	Общо приходи	3408	3907	499
10.	Счетоводна загуба	674	0	-674
11.	Загуба (балансова)	609	0	-609
	Всичко	4017	3907	-110

В интерес на истината следва да се признае, че увеличената производствена дейност и постигнатия вследствие на това положителен финансов резултат се дължат изключително на значителните продажби през първото тримесечие на касови апарати в Чехия на сравнително добри цени. Очакванията за силна есенна кампания в тази страна не се оправдаха и до края на годината от чешките партньори не постъпиха нови заявки. На останалите пазари предварителните прогнози се оказаха твърде оптимистични и търсенето на продукцията беше на и малко под нивото на 2016 година. Дълго чаканата административната реформа за въвеждане на нови КА в Румъния се отложи за поредна година, но вече е в ход и дава основания за нов оптимизъм. При ниското ниво на производство и продажби основната дейност като цяло е все още с отрицателна рентабилност като в разходната част прекалено голям е дялът на условно-постоянните разходи, които слабо се влияят от обема на производството и реализацията и при очерталото се през последните години спадане на последните под и около 3 млн. лв., това до голяма степен предопределяше отрицателните крайни резултати. Отчетеното през 2017 г. като преходна налага извода, че при постигане на обеми около и над 4 млн. лв. годишно дружеството ще може да функционира нормално и да приключва успешно стопанските години.

Недостатъчният свободен финансов ресурс не позволи големи директни доставки на основни компоненти и възли в изделията, въпреки известни положителни стъпки в тази насока, тъй като производителите естествено предлагат изгодни условия при поръчки на големи серии с предварително плащане, значително надхвърлящи месечната необходимост на дружеството. Все още значителна част от необходимите материали се получават с посредничеството на местни

доставчици, които нормално си добавят съответната надценка. Така този фактор -- недостигът на парични средства - възпрепятства дружеството за постигане на по-малки производствени разходи като следствие от високосерийни доставки на по-ниски цени и с по-евтин, макар и по-бавен транспорт.

Полученият финансов резултат, макар и положителен, показва ниска рентабилност от цялостната дейност на дружеството и слабо подобрява тенденцията на ниска възвръщаемост на вложените разходи – за сравнение последната година с положителен финансов резултат за дружеството беше 2008 г. - печалба от само 28 х.лв., постигната при значително по-благоприятни икономически условия. Основни причини за слабата ефективност са недостатъчните и сравнително малки външни пазари, които обуславят малка серийност на изделията и произтичащите от това сравнително високи цени на доставяните материали и окомплектовка. През последните няколко години дружеството последователно реализира загуби от дейността си. Загубите са покривани от формираните резерви в предходни години.

Подобна ситуация затруднява нормалната дейност на дружеството и показва наличие на съществена несигурност, която може да доведе до съмнения относно нарушаване на базисния счетоводен принцип дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, въз основа на който следва да се изготвят и представят годишните финансови отчети. Ръководството е пристъпило към подобряване ликвидността на дружеството като в движение актуализира приетата още през 2015 г. оздравителна програма, включваща мероприятия за разширяване на стопанската дейност, икономия на материални и трудови ресурси, както и продажба на активи (ДМА и материални запаси).

Ръководството на предприятието счита, че предприятието е действащо, няма планове и намерения, нито обективни индикации за преустановяване на дейността или същественото ѝ намаляване в обозримо бъдеще (12 месеца след датата на отчета). Нещо повече, анализът на наличните пазари и очакваната динамика на цените дава сериозни основания да се очаква настоящата 2018 година да бъде по-успешна и да приключи с по-добър финансов резултат.

IV. ПАЗАРНА ПОЛИТИКА И МАРКЕТИНГ

През 2017 г. дружеството постигна общ обем на реализацията на продукцията, услуги и др. от 3 440 х.лв. (като в това число не са включени постъпленията от такси за СИМ-карти и продажбата на ДМА и материали), с което е постигнат ръст спрямо предходната 2016 г. от 20,8%. Имаме известно намаление на износа по основните външни направления (Гърция, Румъния), и почувствително при някои по-малки пазари, вкл. България. Това се компенсира със значителния ръст на продажбите в Чехия и Украйна, както и първите доставки за Беларус.

Тенденциите в сравнение с предходната година могат да се проследят в следната таблица.

№	Продуктова група	Обем в лв.		Изменение	
		2016 г.	2017 г.	в лв (+/-)	в %
	Касови апарати	2607822	2915772	307950	11,8
	в т.ч.: износ	2575243	2894102	318859	12,4
	вътр.пазар	32579	21670	-10909	-33,5
2	Други изделия	73231	304561	231331	315,9
	в т.ч. к-ти пластмасови детайли	67773	296910	229137	338,1
3	Резервни части	94360	138229	43869	46,5
4	Сервиз	30989	32643	1654	5,3
5	Други	41159	49428	8269	20,1
	Общо	2847562	3440634	593073	20,8

Голямото увеличение на продажбите на други изделия (к-ти пластмасови и др. възли и детайли) се отразява и на структурата на реализацията по видове продукция – Графика 1.

Групата Други изделия достига 8,9% (при 2,6% за предходната година). Увеличава се и дялът на Резервните части до 4% (при 3,3% за 2016 г.), което е за сметка основно на дела на Касовите апарати, въпреки увеличението с 11,8 на сто – относителният дял на тази група е 84,7 на сто (при 91,6% за 2016 г.). Можем да отчетем това като положителна тенденция по отношение на финансовия резултат, тъй като расте дялът на по-рентабилните продуктови групи (к-ти детайли, резервни части, сервиз и др.).

Очаква се тази тенденция да се запази и през настоящата 2018 г., въпреки че касовата техника (изключително за износ) остава и занапред основния вид продукция, формираща общата картина и тенденции на реализацията.

По почти всички външни направления има чувствителен ръст, с изключение на двата най-големи пазара – Румъния (отстъпление с минималните 0,7%) и Гърция (намаление с 6,6%). През годината се появи нов, перспективен пазар – Беларусия, много добра е тенденцията и в Украйна. Продажбите в Чехия са с най-голям дял за постигнатия общ ръст, проблемът е, че на практика те секнаха още през първо тримесечие на годината.

Отбелязваме и поредния спад на продажбите в България (със 7,5%), главно в графата касови апарати (снижение с 33,5%), което води до общото снижение, въпреки ръста, наблюдаван в порентабилните стойностни групи - резервни части, сервиз, услуги и др.

Снижението на продажбите в Гърция продължи и през 2017 г., макар и в по-малка степен от предходната 2016 г., когато отбелязахме спад с 8,3% спрямо 2015 г. В абсолютна стойност намалението не е толкова значимо – под 40 хил.евро. Причините са комплексни. От една страна все още има влияние инерцията от предходните години, поради проявилите се технически проблеми и загубата на имидж на някои изделия. В резултат с единия партньор продължаваме да работим само с едно изделие и в ограничени обеми, след като не постигнахме договореност за нов модел. От друга страна се задълбочиха проблемите с разплащанията с втория партньор, което също доведе до ограничение на доставките и забави въвеждането на новите модели.

В Румъния споменатата по-горе кампания се отлагаше няколко пъти през последните години, но вече е в ход от началото на т.г. Обновяването на моделите с по-рентабилни и малко по-скъпи такива е стъпка в положителна посока за този пазар, наред с очакванията за много по-сериозни поръчки по време на кампанията.

Разбира се, натискът на конкуренцията и пазара няма да отслабне и при новите условия, затова се търсят най-добрите конструктивни и търговски решения (в това число и с нови дизайни), които да дадат възможност за по-гъвкава ценова и структурна политика. Прогнозите за 2018 г. са свързани за пореден път с очакванията за стартиране на дълго отлаганата кампания за подмяна на фискалните устройства. Реалните продажби по новите изисквания се очаква да започнат още в началото на второто тримесечие.

Беларусия се явява нов пазар (и с нов партньор) за дружеството през 2017 г. Постигнатите договорености с добри условия (за доставка на комплекти детайли и възли за касови апарати), с добри прогнози за поръчки през годината, както и на база вече реалните такива, показват, че още през първо тримесечие обемът от миналата година може да бъде увеличен значително. Ако това добро темпо се запази и занапред, каквито са очакванията, то можем да предвидим един добър резултат за годината, който да изведе реално Беларусия на трета позиция като пазарно направление за дружеството.

Очакваше се след доброто начало Чехия да се утвърди като един от водещите пазари за дружеството през 2017 г. Но това продължи твърде кратко. На практика пазарът се оказа силно зависим от регулацията на държавата и твърде кампаниеи. В резултата на това продажбите секнаха още през първото тримесечие на годината, след приключване на първата вълна на фискализацията в Чехия. Очакваше се и следваща вълна през есента, но поради една или друга причина (в това число и политически) това не се случи. Оказа се също, че обхватът на търговците, подлежащи на фискализация още в първата вълна е бил силно надценен от финансовите органи, в резултат на което доставчиците на фискални устройства (вкл. нашият партньор) останаха с големи наличности в складовете си.

Перспективите не са добри и за 2018 г. след като фискализацията в Чехия беше на практика спряна (от Конституционния съд). В тази ситуация в Чехия има достатъчно налични машини, за да се посрещне очакваното минимално търсене през годината. В най-добрия случай може да се очакват нови искания от партньора към края на годината, и то при добро стечение на обстоятелствата. На практика не могат да се прогнозираат нови обеми за 2018 г. или поне на този етап не се очаква нещо значимо.

Общите очаквания за 2018 г. са свързани именно с предстоящите кампании и продължаващото обновление на продаваните модели на основните ни пазари – Румъния, Гърция, Молдова, Малта и т.н., както и с разширяването на пазарите за комплекти възли и детайли – Беларус и Украйна. Очертава се една напрегната година, в която има сериозен шанс да се постигнат по-високи нива на продажбите от спрямо предходната 2017 г., с по-добри ценови и финансови условия от тези, които се налагаха през последните години.

V. РИСКОВИ ФАКТОРИ

Инвестирането в акциите на дружеството е свързано с определени рискове. Последователността в представянето на рисковите фактори отразява виждането на СД относно конкретната им значимост към настоящия момент за дейността на дружеството, както и вероятност да бъдат осъществени.

Износът на продукцията е предимно в държави от Източна Европа, където пазарите са нестабилни и трудно се прогнозируют. В тези страни дружеството продава основно касови апарати, внедряването на които става на база правителствени наредби, които задължават определени категории търговци да ги ползват. Търсенето се влияе в значителна степен от сроковете по тези наредби като обикновено расте скокообразно непосредствено преди настъпването на определена критична дата и след нея последва рязък спад.

На вътрешния пазар има силна местна конкуренция, което стеснява пазарната ниша на нашите изделия. Търсенето е ограничено както поради малките мащаби на пазара, така и поради високата наситеност на тези изделия в страната. Поради сравнително дългия период на експлоатация на този клас техника се развива и значим вторичен пазар на касови апарати.

Намаленото търсене на ЕКАФП в страната и нестабилността на традиционните външни пазари, респ. по-малките производствени серии и невъзможността за повишаване на цените в условията на силна конкуренция доведоха до увеличаване себестойността на единица продукция и съответно влошаване на крайните икономически показатели.

Намалелият финансов ресурс не позволява насочване на достатъчно средства за обновяване на техниката и технологиите, което да доведе до съществено повишаване на производителността и снижение на разходите за производството.

VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАТИТЕ СТАНДАРТИ ЗА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

1. Относно отговорностите и дейностите на членовете на Съвета на директорите:

Членовете на СД извършваха периодична проверка и разглеждане на текущите, тримесечните и годишния счетоводен отчет и отчетите за дейността на дружеството. Същите бяха своевременно представяни, съгласно изискванията на ЗПГЦК. Чрез регулярно провеждане на заседания, както и в неформални срещи, членовете на СД извършваха планиране и определяне на текущите и бъдещи задачи, приоритети, отговорности и мястото на всеки член на скипа, одобряваха и ревизираха основните стратегии и цели на дружеството. Във връзка с предоставяне пред акционерите и заинтересованите лица на необходимата допълнителна информация, СД възлага и изисква периодично изготвяне на проучвания за конкурентноспособността на продуктите на дружеството, както и на неговите основни конкуренти.

За целите на вътрешния контрол, с решение на Общото събрание на акционерите беше определен нов Одитен комитет с тричленен състав.

2. Относно осигуряване на по-ефективна комуникация и гарантиране на равнопоставено отношение на акционерите.

Спазени са изискванията за пълна информираност на акционерите във връзка с годишното ОСА, като своевременно са извършени съответните публикации. В законовите срокове преди събранието на акционерите е предоставена пълна информация за годишните резултати от дейността на дружеството. Уеб-страницата се поддържа винаги актуална, с цел клиентите и акционерите да получават редовна, актуална и по-пълна информация за дейността на дружеството, неговото състояние и перспективи.

3. Относно отчитане правата, интересите и ролята на заинтересованите лица.

Поддържа се непрекъснато политика на тясно сътрудничество с постоянните клиенти и с доставчиците на дружеството, като им се предоставя необходимата за целта информация, не представляваща фирмена тайна.

4. Относно разкриване на информация и прозрачност.

Осигурен е постоянен достъп до финансовите отчети на дружеството в Интернет, както и в страниците на КФН и "БФБ - София" АД. Не е регистриран случай на официално постъпили искания от акционери за предоставяне на информация за финансовото състояние на дружеството и не е отказвана такава. Изпращани са всички необходими отчети и уведомления на дружеството до Комисията за ценни книжа, "БФБ - София" АД и Централния депозитар, а именно:

- годишен финансов отчет и съпътстващите го материали;
- тримесечни финансови отчети и съпътстващите ги материали.

VII. ДВИЖЕНИЕ НА АКЦИИТЕ

През 2010 г. Софийската фондова борса изключи акциите на дружеството от официалния пазар поради незначителност на реализирания оборот. Ситуацията е непроменена.

VIII. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ГОДИШНОТО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ. ПЛАНИРАНА СТОПАНСКА ПОЛИТИКА ЗА 2017 ГОДИНА.

През настоящата 2018 г. дружеството запазва предмета на дейност и пазарните си позиции. Очакваните инвестиции са от порядъка на 100 х. лв.

Числеността на персонала се запазва между 85 и 95 броя без тенденции за значителни изменения.

В периода след 31.12.2017 г. до изготвянето на настоящия отчет не са настъпили други особени събития, които да доведат до съществени промени във финансовото състояние на дружеството.

X. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отчетната 2017 година не беше особено благоприятна от стопанска гледна точка по отношение на производството и реализацията въпреки значително по-добрите крайни резултати спрямо предходната. Все пак техническите проблеми бяха значително по-малко и се преодоляваха в движение, а разработките на нови модели и дизайни значително напреднаха, което е добра предпоставка за по-добри резултати през следващите периоди.

Като цяло, очакванията за 2018 г. изглеждат значително по-оптимистични и са свързани основно с вече стартиралата административна реформа в Румъния. При такива кампании, макар и краткосрочни, заявките значително надхвърлят капацитетните възможности на дружеството и се отразяват много благоприятно върху финансовите резултати.

Бизнес-планът за 2018 година е в процес на уточняване и към датата на отчета не е окончателно изготвен.

гр. Силистра
28. 02. 2018 г.

ПТ/

Изп. директор:

(инж. В. Върбанов)